

Lesbrief “de paarse Pattepoef”.

Binnenkort gaat u met uw leerlingen kijken naar de voorstelling 'De paarse Pattepoef' van het Verhalenbedrijf uit Deventer. Marco Holmer is de verteller in deze voorstelling. Deze lesbrief is bedoeld om van het bezoek aan deze voorstelling meer te maken dan een kort moment in de klas of de aula van de school.

Als de voorstelling is afgelopen, geeft Marco aan de leerkracht een set vertelplaten op A3 formaat. Aan de hand van dit ‘Prentenboek’ zonder tekst kunt u met de kinderen over de voorstelling napraten. De afbeeldingen, getekend door Brigida, staan dicht bij de belevingswereld van de kinderen. Een aantal afbeeldingen heeft direct te maken met situaties uit het verhaal, een aantal platen vullen het thema ‘verjaardag’ verder aan.

In deze lesbrief vind u vragen en opdrachten die rondom de vertelplaten aan de orde kunnen komen. Wij wensen u veel plezier met de voorstelling en veel succes in het uitvoeren van de lessuggesties met uw leerlingen.

Met vriendelijke groeten,
Het Verhalenbedrijf Deventer

Korte samenvatting van de voorstelling.

Marijn is jarig, hij en zijn zusje zijn al wakker en dus verrassen zij hun moeder. Na het opstaan krijgt Marijn een verrassing, blauwe laarzen, maar hij gaat eerst nog even zijn knuffelbeest de Pattepoef van boven halen. Hij trekt zijn laarzen aan en gaat naar buiten om in de plassen te stampen. Alle plassen (als ze er al zijn) op het schoolplein zijn te klein en te ondiep om lekker te kunnen stampen. Marijn is teleurgesteld. De klas op school helpt hem, samen met de juffrouw, om een grote regenplas te maken. In die plas, verliest hij zijn laars. Met een hengel haalt zijn vader de laars er gelukkig weer uit. Daarbij komt Marijn een kikker tegen die een huisje in de laars heeft gebouwd.

De volgende dag is Marijn's zus Marieke jarig. Als cadeau krijgt zij een rood koffertje. In het koffertje blijkt een geheim te zitten. De kinderen op school zijn nieuwsgierig, maar niemand mag er in kijken. Maar de kinderen mogen wel luisteren. Het koffertje maakt geluid! Misschien zit er wel een in. Marieke neemt het koffertje mee naar oma. Oma is ook nieuwsgierig en wil het koffertje wel onderzoeken. Het koffertje stinkt! Er blijkt een baby-dinosaurus in te zitten, die gepoept heeft. De baby krijgt van oma een luier om.

Daarna worden alle kinderen uit de klas van Marieke uitgenodigd voor het kinderfeestje. Er zijn drie taarten: chocolade, aardbeien en slagroom. Iedereen krijgt een stukje. Van de taarten worden de kleren vies. Die gaan in de wasmachine. Alle kleuren behalve de grijze en de witte kleren. Die moeten er weer uit. Als de wasmachine draait bedenkt Marijn ineens dat hij zijn knuffel in zijn broek heeft laten zitten. Die blijkt paars te zijn geworden. Martijn wil die stomme paarse knuffel niet hebben, maar kan niet zonder knuffel slapen. Alle kinderen testen de knuffel. Gelukkig blijkt hij zacht en lief te zijn ondanks zijn rare kleur. Marijn en Marieke kunnen weer gerust slapen en moeder ruimt de slingers weer op.

Thema's uit de voorstelling.

Tijdens de voorstelling komen verschillende thema's aan de orde: knuffels; kleuren; de dagen van de week; weersomstandigheden; geheimen, raden en verrassingen; wassen en de wasmachine; verjaarspartijtjes; verjaardagen.

De kinderen reageren daar (verschillend) op en u kunt die thema's eventueel met de klas verder uitwerken.

Bij de vertelplaten

Bij de voorstelling horen enkele grote vertelplaten die u met uw leerlingen kunt bekijken.

Naar aanleiding van deze platen kunnen de kinderen zelf vertellen.

- ze kunnen vertellen wat ze zien op de plaat
- ze kunnen vertellen wat ze denken bij de plaat
- ze kunnen vertellen wat ze zelf hebben meegemaakt bij iets wat op de plaat te zien is
- ze kunnen vertellen wat ze zelf vinden van dingen die met de plaat te maken hebben.

Om u hierbij een beetje op weg te helpen, staan hieronder alvast wat vragen. U kunt de vragen meer in zijn algemeenheid stellen en dan per vraag een aantal kinderen die hun vinger opsteken, een vertelbeurt geven. U kunt ook steeds zelf kinderen aanwijzen om te vertellen of bij bepaalde vragen alle kinderen om de beurt iets laten vertellen. Het is maar wat u zelf en uw kinderen prettig vinden.

 C 1999, Brigida Utrecht.
Het verhalenbedrijf, Postbus 107, 7400 AC Deventer

Vertelplaat: De verjaardag

(eventueel aangegeven met welk moment van de voorstelling deze plaat te maken heeft.)

- Wat is er op het plaatje aan de hand?
- Wat hoort er allemaal bij verjaardag vieren?
- Zie je deze dingen ook op de plaat terug?
- Hoe oud is het meisje geworden dat jarig is?
- Op het plaatje zie je ook een heleboel cadeautjes, maar ze zijn nog ingepakt. Kan je toch al zien wat er in de verschillende pakjes voor cadeautjes zitten?
- Weet je nog wat jij op je laatste verjaardag gekregen hebt?
- Wat zou jij nu het allerliefste voor je verjaardag willen krijgen?
- En wie zou je uitnodigen op je feestje?
- Weet jij al wat je op je verjaardagsfeestje wilt gaan doen?
- Op je verjaardag mag je soms ook kiezen wat je het liefste wilt eten. Wat zou jij kiezen?

Spelopdrachten:

U kunt ook uitbeeldopdrachten aan deze plaat verbinden. Als kinderen de uit te beelden dingen niet zelf kunnen verzinnen, geeft u hen hiervoor een onderwerp. Uitbeeldopdrachten kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Een kind mag een ander kind zogenaamd een cadeautje geven en zegt erbij wat er in het pakje zit. Het andere kind pakt het cadeautje zogenaamd uit en doet alsof het ermee gaat spelen.
- Een kind beeldt iets uit dat met 'verjaardag' te maken heeft, bijvoorbeeld slingers ophangen, een taart bakken. De andere kinderen kijken hier even naar en mogen dan zeggen wat ze denken dat er uitgebeeld wordt.

Vertelplaat: de zolder

(Veel verjaarscadeaus verhuizen na verloop van tijd naar zolder. Daar liggen ook vaak de oude cadeaus van vader, moeder, broer of zus.)

- Welke plek van het huis zie je op deze plaat?
- Waar zie je dat aan?

Op deze zolder worden allemaal spullen opgeborgen die de mensen uit het huis niet zo vaak nodig hebben.

- Het kind op de plaat ontdekt de koffer op de zolder. Hoe kijkt het kind? Boos, Blij, Bang?
- Denk je dat het kind de koffer durft open te maken?
- Wat zal er in de koffer zitten, denk je?
- Hoe komt dit erin of wie kan dat erin hebben gedaan?
- Wat zie je nog meer voor spullen op zolder? Van wie kunnen deze spullen zijn?
- Is er bij jullie thuis ook zo'n plekje waar (oude) spullen worden opgeborgen? Wat staat er bij jullie thuis allemaal op die plek?
- Ga je zelf wel eens naar de rommelkamer/ zolder/ kast? Speel je er wel eens? Wat speel je dan?
- Zou je naar deze zolder van de vertelplaat durven gaan? Waarom wel of waarom juist niet?

C 1999, Brigida Utrecht.
Het verhalenbedrijf, Postbus 107, 7400 AC Deventer

Spelopdrachten:

- Speel met de kinderen dat ze stiekem bij oma op zolder gaan kijken: je sluipt heel voorzichtig de trap op, zonder een geluid te maken. Op zolder zie je niets (ogen dicht) en je moet je weg voelen langs de muren en aan de spullen die je tegenkomt. Wat is dat? Er kraakt een balk, er hangt een spinnenweb en met je handen maak je het kapot. Je ziet een muis wegrennen. Je voelt de wind door de balken. Je struikelt bijna. Je bent bang en wilt gaan huilen/ roepen. Maar dan vind je het knopje van het licht. Gelukkig!
- Laat alle kinderen doen alsof ze een koffer voor zich hebben. Ze kijken heel voorzichtig naar de koffer, want ze weten niet wat erin zit. Ze luisteren of ze iets horen in de koffer, ruiken eraan. Dan maken ze de koffer open. En dan zien ze wat er in de koffer zit! Laat elk kind uitbeelden wat er uit de koffer komt. Vraag aan elk kind wat er in zijn/haar koffer zit.
- Er kunnen verschillende dingen in de koffer zitten. Laat de kinderen uitbeelden hoe ze dan kijken. Hoe kijken de kinderen als er een kat uit de koffer springt? Hoe als er allemaal kettingen en juwelen in de koffer zitten? En hoe als er hele vieze stinkende sokken in zitten? En hoe kijken de kinderen als ze in de koffer alle knuffels van toen ze een baby waren, terugvinden?

Vertelplaat: de wasmachine

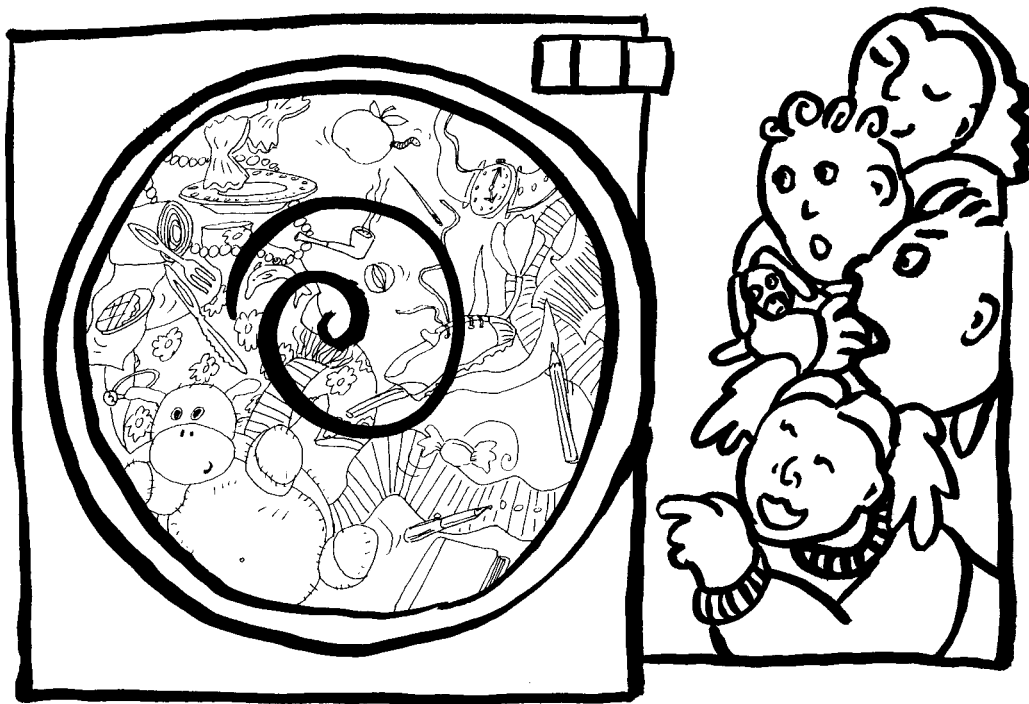
(aangegeven met welk moment van de voorstelling deze plaat te maken heeft.)

- Wat gebeurt er op deze plaat? Waar is het?
- Hoe werkt een wasmachine? Wat moet je doen om de was te doen? Wat hoor je als de machine aanstaat? En wat kan je door het raampje zien?
- Welke dingen zie je allemaal in deze wasmachine? Horen die spullen eigenlijk wel in de wasmachine? Wat stopt je vader of moeder thuis in de wasmachine?
- Naast de wasmachine staan mensen. Wie zijn dat, denk je? Van wie zijn welke spullen in de wasmachine denk je?

- Zijn er spullen bij die lijken op dingen die jij ook hebt? Welk voorwerp dan?
- Kan je iets vertellen over jouw eigen voorwerp? Hoe ziet het eruit? Van wie heb je het gekregen? Wat doe je ermee?
- Als je een van de spullen mag kiezen uit deze machine, wat zou jij dan wel willen hebben?
- Hoe denk je dat al deze spullen in de wasmachine zijn gekomen en wie heeft toen de machine aanzet?
- Wie heeft er wel eens iets in zijn zakken laten zitten dat raar uit de was kwam of wie heeft er wel eens kleren gehad die niet goed gewassen zijn? Wat was ermee gebeurd?
- Als dit geen wasmachine was maar een tovermachine waar allemaal leuke dingen uitkwamen, wat zou je dan wensen dat er voor jou uit de tovermachine komt?

Opdrachten:

- Leg een heleboel spullen onder een doek. Laat de kinderen om de beurt een voorwerp beetpakken en voelen wat het zou kunnen zijn. Als het kind het goed geraden heeft, mag hij of zij het voorwerp onder de doek vandaan halen.

C 1999, Brigida Utrecht.
Het verhalenbedrijf, Postbus 107, 7400 AC Deventer

Spelopdrachten:

- Hoe kijkt vader als hij zijn kapotte horloge uit de wasmachine haalt? En hoe kijkt moeder als ze ziet dat er allemaal messen en borden tussen de kleren zitten? Hoe kijkt het kind als hij zijn natte knuffel uit de wasmachine haalt? Hoe kijkt het grote zusje als ze haar schoolschrijfspullen nat uit de wasmachine haalt?
- Speel dat de wasmachine een tovermachine is, waar allemaal leuke spullen uitkomen. Laat steeds een kind een wens doen en laat de kinderen een toverspreuk en eventueel een gebaar bedenken om de machine te laten werken. Daarna kan er uitgebeeld worden wat er uit de machine komt.

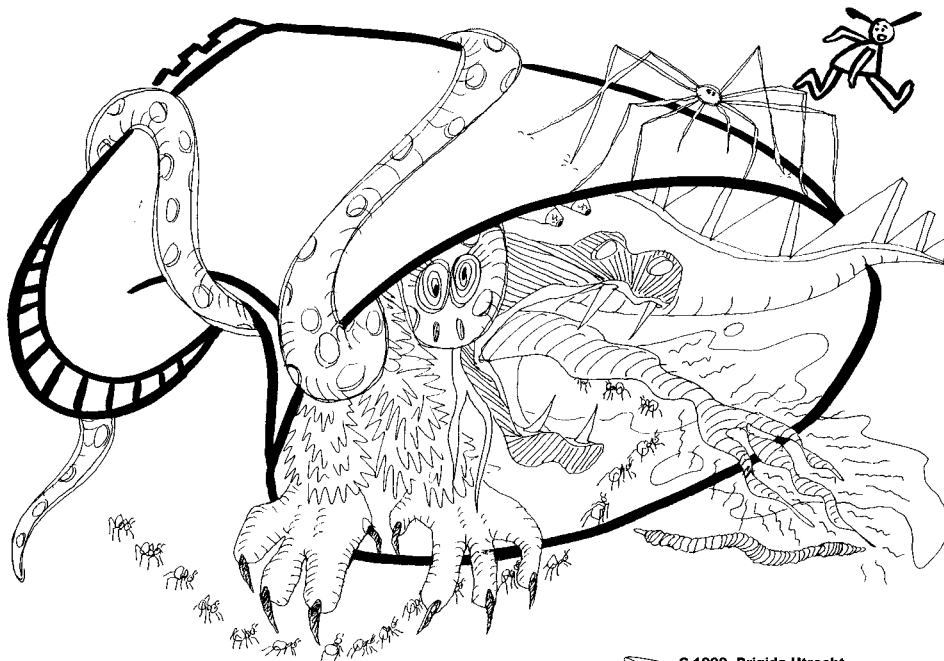
Vertelplaat: Monsters

(aangegeven met welk moment van de voorstelling deze plaat te maken heeft.)

- Wat gebeurt er op de plaat? Waar kruipen de dieren uit?
- Zie je een beest met allerlei verschillende stukjes dier of zijn het verschillende dieren?
- Is het beest (de beesten) een echt dier of niet? Waarom denk je dat?
- Welke dieren herken je op de plaat?
- Helemaal boven aan de vertelplaat zie je Marieke. Wat vindt zij van dit beest? Waarom denk je dat?
- Vind je zelf al deze dieren ook eng? Welke is het engst en welk dier vind je niet echt eng? Waarom maken de dieren je bang?
- Kun je ook dieren noemen die je wel lief vindt? Waarom vind je deze dieren lief?
- Droom je wel eens? Zijn dat enge dromen (van dit soort beesten) of heb je juist leuke dromen? Wie kan er een droom vertellen?
- Ieder mens is wel ergens bang voor. Noem eens een paar andere dingen waar je bang voor kunt zijn.
- Wat doe je als je bang bent? Helpt dat?

Spelopdrachten:

- Maak met de kinderen die dat willen samen een monster. Bedenk eerst met de hele klas wat voor soort monster het is. Hoe ziet het monster eruit? Hoe beweegt het monster (sluipend, vliegend, springend, kronkelend)? Wat voor geluid maakt het monster? Hoe kan je het monster 'temmen'? Is er iets wat het monster heel graag lust, kun je een toverspreuk bedenken of moet je iets doen waar het monster bang voor is? Spreek dan af wie de kop en wie de staart van het monster is. De kinderen die geen monster zijn, mogen op een teken van de leerkracht het monster temmen.
- Voor de grotere kinderen: laat de kinderen in groepjes een fantasiedier bedenken en uitbeelden. Help hen daarbij waar nodig. De kinderen bedenken hoe het dier beweegt en wat voor geluid het maakt. Maak een afspraak hoe het monster getemd kan worden.

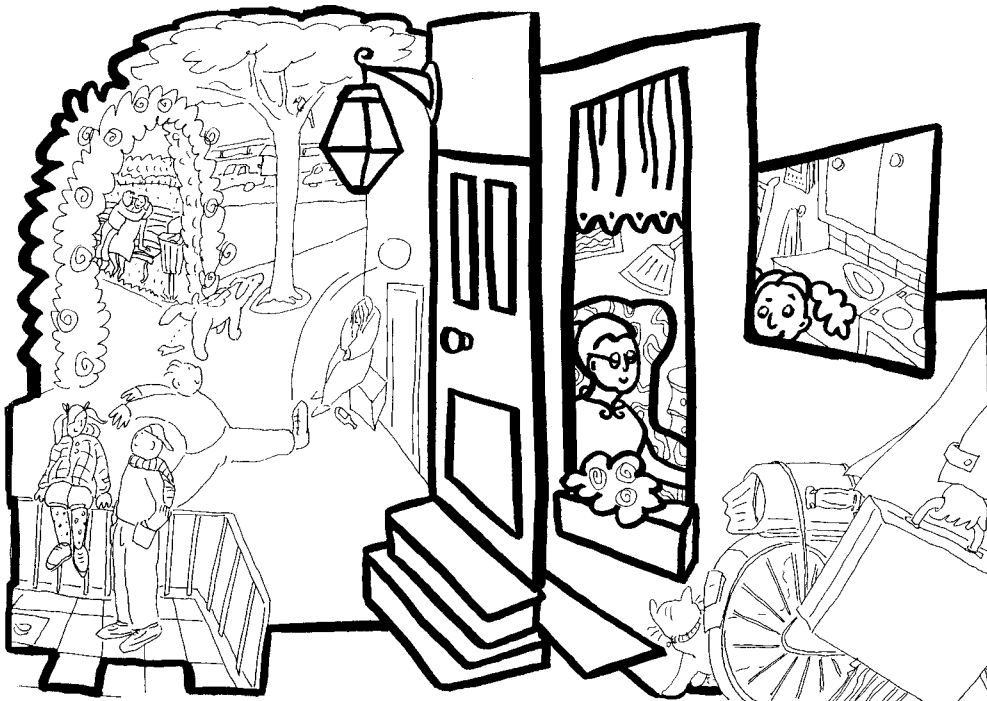

C 1999, Brigida Utrecht.
Het verhalenbedrijf, Postbus 107, 7400 AC Deventer

Vertelplaat: Bij Oma

(aangegeven met welk moment van de voorstelling deze plaat te maken heeft.)

- Je ziet in het huis twee mensen, een jong en een oud iemand. Wie denk je dat dit zijn?
- Waaraan zie je dat de een jong is en de ander oud?
- Het meisje kijkt naar buiten. Wat ziet ze allemaal?
- Wat denk je dat het meisje aan oma vertelt?
- Heb jij ook een oma (of opa)? En als je geen oma of opa hebt, ken je dan misschien mensen die een beetje op een oma of opa lijken? Waar woont je oma/opa ? Ook in een huis zoals dit of woont je oma/opa heel ergens anders?
- Wat is er leuk aan het hebben van een opa/ oma? Waar praat je over met je oma / opa?
- Zijn er dingen die je bij je oma/ opa mag, maar thuis niet?
- Je ziet dat er iemand op een fiets weggrijdt. Deze persoon heeft een tas achterop en een koffer in zijn hand. Wie/ wat voor iemand denk je dat er op de fiets zit? Wat zou er in de tas kunnen zitten? En wat in de koffer?
- Je ziet op de vertelplaat ook kinderen. Wat doen ze? Speel jij ook wel eens buiten? Wat doe je dan? Wat vind je leuk aan het spelen op straat? Wat vind je er niet leuk aan?
- Je ziet op de vertelplaat ook een parkje. Is er bij jou in de buurt ook een park? Wat is er allemaal in het park? Wat voor mensen komen er in het park en wat doen ze?
- Er zijn ook mensen in het parkje. Wat doen die? Zie jij ook wel eens verliefde mensen op straat? Hoe vind je dat?
- Welke dieren zie je op de vertelplaat? Wat doen ze? Zie jij ook wel eens dieren op straat? Wat voor dieren? Welke dieren ken je? Zijn ze lief of niet of ben je er bang voor?
- Er zit ook iemand op een bankje of muurtje. Wat is dat voor iemand? Wat doet die persoon? Zie jij ook wel eens mensen die op straat zwerven? Hoe vind je dat?

C 1999, Brigida Utrecht.
Het verhalenbedrijf, Postbus 107, 7400 AC Deventer

Spelopdrachten:

- Laat de kinderen spelen dat ze heel oud zijn. Verdeel dan de klas in twee groepen; de ene groep loopt als een oud mens, de andere groep kijkt. Daarna wisselen. Waaraan kan je zien dat iemand oud is?
- Laat twee kinderen spelen dat ze oma/opa en kind zijn. Het kind komt bij oma/opa op bezoek. Hoe gaat dat bezoek, wat wordt er gezegd?
- Laat twee andere kinderen oma/opa en kind spelen. Vraag aan de kinderen wie er een geheim weet dat je aan je oma/opa zou vertellen. Laat het vertellen van het geheim vervolgens uitspelen.

Vertelplaat: de grote mensenvisite

- Je ziet op de plaat drie kinderen en daarachter een heleboel grote mensen.
- Wat denken de drie kinderen als ze naar de grote mensen kijken? Stel dat je boven elk kind een tekstballonnetje mocht zetten, net als in een stripverhaal. Wat zouden de kinderen dan daarin zeggen?
- Kijk eens naar de mensen: wat zijn het voor mensen, wat hebben ze voor beroep, denk je? Kan je voor iedereen een naam bedenken? Wie lijkt je aardig en wie lijkt juist niet aardig?
- Waarover zou bijvoorbeeld de oma graag praten? Waarover de clown, de heks, en de andere personen?
- Welk groot mens zou het meisje uitnodigen op haar verjaardag? En welk groot mens zou de jongen met de trui met capuchon het liefst uitnodigen? En wie zou de andere jongen uitkiezen?
- Als je de vertelplaat van de zolder erbij pakt, welke spullen horen dan bij welke persoon, denk je?
- Als je nu de vertelplaat van de verjaardag erbij pakt, wat denk je dan dat al die mensen voor cadeautjes zouden geven aan de kinderen?
- Als je de vertelplaat van de wasmachine pakt, welke van de voorwerpen in de machine horen dan volgens jou bij welke persoon?

Spelopdrachten:

- Laat de kinderen de verschillende rollen van de vertelplaat spelen: zoals de oude buurvrouw, de oude man, de clown, de man met de dikke truien, de Japanse dame, de dokter, de clown, de heks, de schoonmaakster, de kantoormeneer.
- Laat steeds twee kinderen met dezelfde rol samen een gesprekje voeren. Laat de andere kinderen meedenken: waar gaat dat gesprekje over?
- Laat kinderen met een verschillende rol met elkaar praten, Geef hen zelf een gespreksonderwerp (het weer, het verkeer, de verjaardag, kleinkinderen en nichtjes/neefje, reizen, enz.)

De vertelplaat met de personages is de grote mensen visite. Deze visite speelt in de voorstelling eigenlijk geen rol. Het draait om de vraag: Wie nodig je uit; aan wie vraag je wat; wie brengt wat mee? De laatste vraag kan ook in relatie gebracht worden met de verjaardag plaat of de zolder plaat waar allerlei cadeau's in verstopt zitten. (van wie zijn ze?)

De paarse Pattepoef

De paarse Pattepoef is een interactieve vertelvoorstelling voor kleuters. De lengte van de voorstelling is ongeveer 40 minuten. De voorstelling kan worden gespeeld in scholen, theaters, buurthuizen en bibliotheken.

Verteller: Marco Holmer
Kostuumontwerp: Elles de Vries
Vertelplaten: Brigida Althuis
Productie: Het Verhalenbedrijf

Colofon lesbrief.

Tekst: Margriet van Gaalen
Tekeningen: Brigida Althuis
Uitgave: Het Verhalenbedrijf

